
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פוליטיקה השוואתית: מוסדות ותהליכים - 56106

תאריך עדכון אחרון 31-03-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אודליה אושרי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: odelia.oshri@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 12:30-13:30 בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

פוליטיקה השוואתית הינה מתחומי היסוד במדעי המדינה. התחום מתמקד בניתוח ובחקר תופעות פוליטיות, כפי שהן מתרחשות בפועל במערכות פוליטיות שונות בעולם. חקר הפוליטיקה ההשוואתית מבוסס על ההנחה כי איסוף מידע על מערכות פוליטיות שונות ועריכת השוואה ביניהן מרחיבים ומעמיקים את הבנתנו, כאזרחים וכחוקרים, אודות תופעות פוליטיות, ומשפרים את יכולתנו לנתח, להסביר ולעתים אף לחזות את מהלכן. השאלות הנפוצות הנחקרות על ידי חוקרי פוליטיקה השוואתית כוללות בין היתר: מדוע מדינות מסוימות יותר דמוקרטיות מאחרות? מהו הקשר בין מידת הדמוקרטיה של מדינות לבין התפתחותן הכלכלית? מהם ההבדלים בין אינטרסים של מדינה לבין אלו של אומה? האם האינטרנט מזרז אימוץ דרכי פעולה של דמוקרטיה ישירה? מהם התהליכים המובילים למהפכות פוליטיות? ומהם המשתנים הקובעים את מידת האפקטיביות של ממשלות? בניגוד לתחום היחסים הבינלאומיים, המתמקד ביחסים בין מדינות, נוטה תחום הפוליטיקה ההשוואתית להתמקד בתהליכים ומבנים פנים-מדינתיים, תוך הכרה כי גם לתהליכים פוליטיים המתרחשים ברמה הבינלאומית והעל לאומית (כגון: קולוניאליזם, גלובליזציה, וכדומה) יש השפעה על הפוליטיקה הפנים-מדינתית.

מטרות הקורס:

קורס זה מהווה אחד משני קורסי מבוא לתחום המחקר פוליטיקה השוואתית. מטרת הקורס הן להקנות מושגים בסיסיים מתחום הפוליטיקה ברמה המדינתית, להציג את הגישות התיאורטיות המרכזיות בתחום הפוליטיקה ההשוואתית; לאפיין טיפוסים פוליטיים מודרניים; לחנך לחשיבה השוואתית ולהקנות כלי מחקר בסיסיים המשמשים חוקרים בתחום. במסגרת הקורס יבחנו, במבט משווה, משטרים ומוסדות שלטון (המדינה, דמוקרטיה, משטרים אוטוריטריים, חוקות), ותהליכי נסיגה של משטרים דמוקרטיים. כמו כן, יבחנו מספר מושגים הנוגעים לארגונים פוליטיים (לדוגמא, מפלגות, קבוצות אינטרס), ולתחרות/שיתוף פעולה ביניהם בהקשרים חברתיים ומוסדיים שונים, שיילמדו באופן מפורט יותר במסגרת הקורס המתקדם "פוליטיקה ישראלית במבט השוואתי".

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- * להגדיר מושגי יסוד בפוליטיקה השוואתית.
- * לזהות את התיאוריות והשיטות השונות בהן נעשה שימוש במחקר ההשוואתי.
- * להבחין בין סוגי המשטרים השונים ולמנות את תכונותיהם העיקריות.
- * לזהות את המוסדות הפוליטיים העיקריים ולהעריך את תפקידם.
- * להגדיר מאפיינים מרכזיים של תרבויות פוליטיות שונות ואת דרכי התהוותן.
- * לפרש ברמה בסיסית דפוסי התנהגות פוליטית שונים.

דרישות נוכחות (%):

לפי הנחיות האוניברסיטה

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- שיעור 1: מהי פוליטיקה השוואתית?
- שיעור 2: מושגי יסוד בחקר הפוליטיקה והמדינה
- שיעור 3: דפוסי ממשל
- שיעור 4: חוק, חוקה ומשפט
- שיעור 5: משילות רבת דרגים
- שיעור 6: הרשות המחוקקת
- שיעור 7: הרשות המבצעת
- שיעור 8: תרגול לקראת הגשה מטלה
- שיעור 9: השתתפות פוליטית
- שיעור 10: בחירות ובחורים
- שיעור 11: מפלגות והמערכת המפלגתית
- שיעור 12: תרבות פוליטית, כלכלה מדינית
- שיעור 13: שיעור חזרה ומתן הנחיות לכתיבת עבודת סיום קורס

חומר חובה לקריאה:

Hague, Rod, Martin Harrop
and John McCormick. *Comparative Government and Politics: An Introduction*, 11th
edition. London: Palgrave, 2019
Selected chapters

חומר לקריאה נוספת:

ראו בסילבוס

מרכיבי הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
20 %

מידע נוסף / הערות: